

Na turnovské zdrávce najdete sbírku z historie ošetřovatelství

Za vznikem muzeí stojí někdy neochota smířit se se zánikem a výměnou starých věcí za nové. Smutný pohled na kontejner v těsné blízkosti naší Střední zdravotnické školy v Turnově (SZŠ), v němž se kupily nepotřebné zdravotnické pomůcky, jež byly nahrazeny novými, moderními, byl emotivním zážitkem pro jednu z našich učitelek. Plánovaná likvidace nepotřebného materiálu v odborných učebnách ji přivedla k myšlence pohotově jednat a zachránit ty nejcennější předměty.

PhDr. Mgr. Eleonora Tehníková,
SZŠ Turnov

Velkou motivací pro tuto záchrannou akci jí byla i skutečnost, že studenti obvykle vnímají starší ošetřovatelské postupy a zdravotnické pomůcky jen jako vzdálenou a úsměvnou historii, což následně vede k tomu, že nejsou schopni určit nebo rozpoznat účel a funkci starších odborných pomůcek a předmětů. To se stalo impulzem k tomu, aby byly předměty shromážděny ve větší skladovací místnosti v prostorách školy a zrodila se myšlenka založit malé „muzeum“ při Střední zdravotnické škole v Turnově, které do té doby suplovala jen menší vitrína s exponáty ve školním vestibulu.

Slavnostnímu otevření této zdravotnické sbírky, které se konalo u příležitosti oslav 30. výročí existence Domova mládeže na podzim roku 2015, předcházelo několikaleté průběžné shromažďování, třídění exponátů a podrobná katalogizace, která probíhala v posledních měsících před slavnostním zahájením velmi intenzivně za vzájemné spolupráce pedagogů Mgr. Jany Neumannové, Mgr. Evy Rajmové a PhDr. Mgr. Eleonory Tehníkové. Zvláštní poděkování za konzultace odborného názvosloví zdravotnických pomůcek patří paní Janě Svobodové.

Fond této sbírky dokumentuje historii ošetřovatelství poválečného období v Československu až do současnosti v souvislostech s existencí SZŠ Turnov. Je členěn na trojrozměrné zdravotnické pomůcky se simulací pokoje pacienta, plakáty se zdravotnickou tematikou, drobné tiskoviny, zdravotnické uniformy, fotografie, přístroje, lékařské postupy aj. Sbírkou byla budována pečlivě s vědomím její specifčnosti a dnes už i nepochybně

Pohled do výstavní expozice zdravotnické sbírky

historické hodnoty. V současné době čítá fond 104 výstavních exponátů a nové stále přibývají. Tímto se SZŠ Turnov zařadila vedle Zdravotnického mini muzea při SZŠ v Chomutově, které vzniklo v roce 2015, a Muzea ošetřovatelství a medicíny, které vzniklo v roce 2010 na Ústavu zdravotnických studií Technické univerzity v Liberci, mezi průkopníky mapování historie ošetřovatelství.

A co je na turnovské sbírce jedinečné? Komplexně a nezkráceně přibližuje obor ošetřovatelství v časovém období 2. poloviny 20. století. Sbírkou návštěvníkům představuje tehdejší realitu bez zbytečného patosu a nostalgie. Přínosem zdejší instalace historických nástrojů a pomůcek dříve používaných ve zdravotnictví je i snaha pozitivně formovat hodnotový žebříček žáků a posilovat jejich profesní hrdost.

Přijďte se proto podívat a zavzpomínat, nad čím naši žáci a laičtí návštěvníci užasnou – jak zdravotní sestry nosily modré šaty s odznakem *Sloužím zdraví lidu*, bílou zástěru a naškrobený čepec. Můžete si prohlédnout mj. i smaltované plivátko,

které se objevovalo u vizity, kovové a skleněné cévky, které se používaly při jednorázovém cévkování, nebo smaltovaný hrneček s hubičkou či smaltované nádoby označené zkratkou ÚNZ (Ústav národního zdraví), které je vystaveno na nepojízdném nočním stolku, na němž bývala zavěšena textilní kapsa na drobné osobní předměty pacienta. Kuriozitou pak pro vás pravděpodobně budou skleněné stříkačky v dózách, jejich složení či informace o nasazování kovových jehel za přísného dodržování aseptických postupů. Vedle kompletní uniformy sestry a lékaře si v „muzeu“ můžete prohlédnout i další unikátní pomůcky – například keramickou podložní mísu, sedimentační stojan, dřevěnou bedýnku sloužící pro polohování pacienta, kovová pouzdra na uchování sterilního materiálu, obaly na přepravu biologického materiálu, lahvičky na dezinfekci, sterilní šicí materiál, skleněné redukce, inhalátor či galoše a mnohé další. Nelze opomenout ani kompletně vybavené lůžko, vitríny s obaly léků a názorné učební pomůcky. Vaši pozornost jistě zaujmou i nashromážděné dobové diplomy, osvědčení a fotografie zdravotnických pracovníků. Nejstarší fotografie pocházejí z období těsně po 2. světové válce. Díky nim vám před očima ožije živý a plastický obraz zdravotnictví této doby. Zdá se vám to nemožné? Přijďte se přesvědčit na vlastní oči a podívat se k nám na kus jedinečné historie. Adresa je: SZŠ Turnov, 28. října 1390, 511 01 Turnov, tel.: +420 481 325 472. ☺

Mezi další instituce, které v současné době přibližují historii zdravotnictví, patří např. *Zdravotnické muzeum Národní lékařské knihovny v Praze*, *Muzeum východních Čech v Hradci Králové* se sbírkou zdravotnictví, nebo např. *Muzeum ošetřovatelství při Slezské nemocnici v Opavě*.